

VIHARNIK

Letnik XXXII – april 2007, št. 2
ISSN 1318-9484

Vsebina:

INFORMACIJE IN SKLEPI Z OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA	1
URESNIČEVANJE PROGRAMA POHODOV IN IZLETOV	3
POPRAVKI ČASA HOJE POSAMEZNIH VZPONOV IZ PROGRAMA ZA LETO 2007	3
ZAHVALI OB PRENOSU JURČIČEVE POTI	
Občni zbor PD Polž	3
Pohod po Jurčičevi poti	3
PISNI PRISPEVKI NAŠIH ČLANOV O OPRAVLJENIH POHODIH IN IZLETIH	
KRIŠKA GORA preko Tolstega vrha	4
Zimski pohod na NANOS	5
ORLE – SOSTRO	6
AJDOVSKI GRADEC	7
REŠITEV NAGRADNEGA VPRAŠANJA	8
NARAVOVARSTVENI KOTIČEK	
Razpis nagradnega natečaja	10
Zavarovane rastline v gorskem svetu Slovenije	11
Spoznavajmo zakladnico zdravilnih rastlin	12
OBVESTILO GLEDE POŠILJANJA NAŠEGA GLASILA	12

Temno škrlatni teloh,
posnet na poti med
Sevnico in Ajdovskim
gradcem

INFORMACIJE IN SKLEPI Z OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA

Tako kot vsako leto smo tudi letos uspešno izpeljali občni zbor društva, ki je potekal dne 23. februarja 2007, s pričetkom ob 18. uri, v prostorih Statističnega urada na Parmovi ulici 33 v Ljubljani. Kljub temu, da je bil občni zbor po dolgih letih gostovanja v prostorih Ministrstva za pravosodje letos prvič na novi lokaciji, ki bo verjetno ostala tudi v bodoče, ni bilo posebnih zapletov s samo organizacijo. Na občnem zboru je bilo prisotnih 74 članov planinskega društva Viharnik (četrtnina vseh članov), kar je bilo dovolj za zakonito delo.

Tako kot običajno se je občni zbor pričel z lepimi spomini o opravljenih izletih v preteklem letu, ki jih je s čudovitimi diapozitivi in z nekaterimi hudomušnimi pripombami o udeležencih izletov obudil vodnik Borut Vukovič.

Predsednica društva ga. Anica Popovič je pozdravila zbrane člane in gostjo, predsednico Meddruštvenega odbora planinskih društev Ljubljana go. Marinko Koželj Stepic, ki je občnemu zboru prisostvovala tudi kot predstavnica Planinske zveze Slovenije. Predsednica je predlagala dnevni red, ki je bil brez pripomb sprejet.

Predsednik delovnega predsedstva g. Tone Strojnjak je predlagal, da se podajo krajša poročila le pri najpomembnejših točkah dela v preteklem letu in plana dela v bodoče, o katerih se tudi glasuje, saj so člani že za sklic zbora prejeli vsa poročila.

V zvezi z delom Upravnega odbora je predsednica poudarila je, da so bila ena glavnih skrbi v preteklem letu ta, kako motivirati naše člane za večjo udeležbo na naših izletih in pohodih ter prizadevanja za pridobivanje novih članov. Ob teh izhodiščih so se člani Upravnega odbora skupaj z vodniki trudili za sestavo plana izletov za tekoče leto, ki bi v čim večji meri zadovoljila naše člane.

Finančno poročilo je podala blagajničarka ga. Silva Kenda. Čeprav izgleda, da je sredstev dovolj za delo društva, je vedno

bolj pereče vprašanje, koliko časa bo še možno črpanje stare zaloge denarnih sredstev.

Poročilo o izletih in delu vodniškega odseka je podal načelnik vodniškega odseka g. Grega Rihar. Od planiranih 51 izletov je zaradi slabega vremena odpadlo 16 izletov. Od tega je odpadlo največ zahtevnih izletov in turnih smukov. Tudi premajhno število prijav je imelo za posledico odpoved.

Na občnem zboru se je razvila živahna razprava glede plana izletov za leto 2007.

Poročilo nadzornega odbora je predstavil g. Franci Slana. Povedal je, da je nadzorni odbor vse leto spremljal delovanje Upravnega odbora, pregledal pa je tudi finančno dokumentacijo in celotno blagajniško poslovanje za leto 2006. Poslovanje je bilo zakonito in vzorno urejeno.

V razpravi, ki je sledila, je tajnik društva g. Marjan Potisek opozoril na dejstvo, da je vsako leto manj prihodkov in smo že dve leti v rdečih številkah, sredstva črpamo iz rezerve. Opozoril je tudi na vse manjšo udeležbo na posameznih izletih, zaradi česar izleti tudi pogosto odpadejo.

Vodnik g. Boris Jesenšek je omenil, da je morda preveč izletov, ki imajo oznako »lahko« in premalo zahtevnih, ki bi privabili nove člane. Kot eno od možnosti za znižanje stroškov je predlagal tudi, da vodniki ne bi dobivali več dnevnic.

Naša nova vodnica ga. Nina Podlesnik je opisala nekaj najpomembnejših aktivnosti

za propagiranje oziroma za spodbujanje vključevanja osnovnošolske mladine v društvo, kar bo v prihodnjem letu skrb mentorske skupine za mlade planince.

G. Marko Selan je podal predlog, da bi razmislili o uvedbi naročnine na glasilo Viharnik. To bi rešilo tudi problem dobivanja glasila za nečlane.

Po končanem uradnem delu občnega zбора so člani prijetno pokramljali.

Ga. Marinka Petančič je opozorila na nekatere podatke o času hoje v planu izletov za leto 2007. Čas predvidene hoje je prekratek, kar je lahko zelo narobe, če bi se odločili za izlet na podlagi tega podatka.

Omenjena pripomba je izzvala živahno razpravo o času hoje, ki je potreben za posamezen izlet, ter o času hoje, ki ga navajajo razni planinski priročniki. Ob koncu razprave je bil sprejet sklep, da bodo vodniki še enkrat preverili podatke o času hoje in po potrebi pripravili tudi ustrezne popravke.

Pojasnilo o Pravilniku o vodenju poslovnih knjig PD Viharnik je podal tajnik društva. Povedal je, da je sprejem akta pogojen s spremembami Zakona o društvih iz leta 2006.

Pomembnejši sprejeti sklepi na občnem zboru, ki se nanašajo tudi na same člane, pa so bili:

- 1. Organizacijski prispevek na vsakega člana izleta je 2,00 evra, in sicer za vse izvedene Viharnikove izlete, ne glede na vrsto prevoznega sredstva.**
- 2. Zaradi lažje organizacije izleta je potrebno udeležbo prijaviti organizatoriki izletov tudi v primeru, ko je zbor »pod uro« in je izlet organiziran z javnim prevoznim sredstvom.**
- 3. Odsek planinskih vodnikov pregleda in po potrebi popravi čase hoje na posameznih izletih, ki se nato objavijo v redni številki glasila.**
- 4. Članica upravnega odbora postane tudi organizatorica izletov ga. Bogomira Skvarča.**

Priznanja Planinske zveze Slovenije je podelila ga. Marinka Koželj Stepic. Srebrni častni znak PZS je prejela ga. Breda Jančar (zaradi bolezni odsotna), bronaste častne znake PZS pa so prejeli ga. Helena Hren Vencelj, g. Boris Jesenšk in g. Grega Rihar. Po podelitvi se je ga. Marinka Stepic Koželj zahvalila za povabilo na naš občni zbor in želela društvu še naprej uspešno delo.

Predsednica društva ga. Anica Popovič, pa je podelila priznanja Planinskega društva Viharnik, in sicer zlate častne znake g. Marjanu Beretiču, g. Tonetu Domi, ge. Anici Lazukić, ge. Tilki Saje in ge. Jožici Virant. Srebrne častne znake pa so prejeli ga. Aleša Doma, ga. Tatjana Jenko (odsotna) in g. Zdravko Melanšek. Spominska plaketa ob življenjskem jubileju (80 let) je bila podeljena Tatjani Menna (odsotna) in je še vedno aktivna pohodnica.

Ob koncu se je predsednik delovnega predsedstva zahvalil članstvu za sodelovanje na občnem zboru ter vse prisotne povabil k tradicionalnemu druženju po zaključenem uradnem delu.

**Urednica
Vir: zapisnik občnega zboru**

URESNIČEVANJE PROGRAMA POHODOV IN IZLETOV

Začetek leta 2007 je bil zelo uspešen glede izvedbe izletov. Skoraj vsi izleti v prvi četrtini leta so bili izpeljani. Uspešno so bili izvedeni izleti na Sv. Lovrenc, Štefanjo goro, Krvavec, Tolsti vrh, Nanos, Janče, Orle, Kofce, Jurčičev pohod, na Ajdovski gradec, Žavcerjev vrh, Veliki Slomnik in Boč.

Izpeljana sta bila tudi dva turna smuka: Kofce gora v kombinaciji z običajnim izletom, namesto turnega smuka na Nad Šitom glavo pa je bila zaradi razmer opravljena tura Rudno polje - Plesišče - Pl. Konjščica.

Zaradi vremenskih razmer sta odpadla izleta na Stegovnik in hribe nad Koprom, Izlet na Košenjak pa je odpadel zaradi bolezni vodnice.

Grega Rihar

POPRAVKI ČASA HOJE POSAMEZNIH VZPONOV IZ PROGRAMA ZA LETO 2007

1. **BOGATIN**, predviden dne 19.5. 2007,
čas hoje: 9 ur
2. **KRN**, predviden dne 28.7. - 29.7.2007,
čas hoje: 12 ur.
Tura se bo izvedla v dveh dneh
(sobota in nedelja)
3. **ČRNA PRST**, predviden dne 9.2. 2008,
čas hoje: 8 ur

Popravki predvidenega časa hoje so tudi na internetu, in sicer ko je objavljen izlet oz. vzpon.

Grega Rihar

ZAHVALI OB PRENOSU JURČIČEVE POTI

Občni zbor PD Polž

Legendarnega polža je izročil predsednici PD Viharnik Anici Popovič predsednik PD Polž g. Aleš Erjavec na občnem zboru tega društva dne 17.2.2006, ko je PD Polž praznovalo 10-letnico svojega obstoja.

Na podstavku polža je na kovinski ploščici zapisano: »ZAHVALA PLANINSKEMU DRUŠTVU VIHARNIK ZA USPEŠNO IZVAJANJE JURČIČEVEGA POHODA – PD POLŽ«.

Polž - plastika, dim. 19 cm x 14 cm.

Udeleženci občnega zbora PD Viharnik so si plastiko polža lahko tudi sami ogledali.

Ob tem naj povemo, da je PD Viharnik izvedlo ta pohod trinajstkrat in da je bil štirinajstič in hkrati prvič pod okriljem PD Polž izveden dne 3.3. 2007, ko se ga je udeležil tudi kombi viharnic in viharnikov pod organizatorstvom prav tako legendarnega trinajstkratnega organizatorja in duše Jurčičevega pohoda, Marjana Potiska.

Anica Popovič

Pohod po Jurčičevi poti

Letošnja udeležba na 14. Pohodu po Jurčičevi poti, ki je bil organiziran prvič pod vodstvom Planinskega društva Polž iz Višnje Gore, je bila precejšnja, po

nekaterih izjavah celo rekordna. Tudi naših planincev iz Viharnika je bilo veliko; poleg osemnajstih udeležencev, ki so se prijavi na pohod, je bilo opaziti še večino članov organizacijskega odbora iz preteklih pohodov, ki so bili organizirani in vodeni s strani Viharnika, pa tudi nekaj posameznikov iz društva, ki se udeležujejo vsakoletnega pohoda.

Pohod je potekal v bolj oblačnem vremenu, ker pa je prejšnji dan deževalo, so bile poti ponekod precej blatne. Ponudba Aktiva kmečkih žena iz Ivančne Gorice je bila letos še boljša, tudi brezplačnega čaja je bilo dovolj, pa tudi posamezne kmetije rade ponujajo svoje pridelke.

Plaketa: relief lika Desetega brata, dim. 12 cm x 12 cm.

Na zaključni prireditvi, ki jo je naša skupina pohodnikov ujela za rep, je letošnji organizacijski odbor podeljeval plakete za prizadevno delo pri pripravi dosedanjih pohodov.

Eno izmed plaket, na kateri je upodobljen lik Desetega brata, je prejelo tudi naše planinsko društvo.

Marjan Potisek

PISNI PRISPEVKI NAŠIH ČLANOV O OPRAVLJENIH POHODIH IN IZLETIH

KRIŠKA GORA preko Tolstega vrha

V soboto dne 23. decembra smo bile le tri viharnice, Marjana, Mojca in jaz, pripravljene za zadnji viharniški vzpon v letu 2006, in sicer na Kriško goro preko Tolstega vrha.

Jutro je napovedovalo lep sončen dan s prijetnimi dnevnimi temperaturami. Naš vodnik Štefan je že med vožnjo pridobil od oskrbnice na Kriški gori potrebne informacije o stanju poti, saj vrle viharnice nismo pomislile na to, da bomo na poti morebiti potrebovale dereze. Sporočene vremenske razmere so bile ugodne, zato smo se odločili, da naredimo krožno pot, tako kot je bilo predvideno po planu.

Vodnik je parkiral svoj avto v vasi Gozd, kraju nasproti lepe cerkvice, posvečene Sv. Nikolaju, kjer smo pričeli našo pot. Prijetna gozdna pot se je najprej vila mimo nizkih smrečic, nato pa so se bohotila ob naši poti razna visoka drevesa, med katerimi so prevladovala mogočne bukve. Na poti smo se nekajkrat zaustavili za trenutek ali dva, da smo odvrgli kakšen odvečen kos oblačila, nato pa strumno nadaljevali pot.

Ko je bilo približno pol poti že za nami, smo naredili daljši postanek ter uživali v toplih sončnih žarkih. Kmalu nato se je na naši desni strani v vsej svoji veličini in lepoti prikazal Storžič in nisem mogla se upreti, da ne bi naredila nekaj posnetkov.

Z višanjem nadmorske višine se je postopno zviševala tudi debelina snežne odeje. Sneg je bil mehak, zato nismo imeli težav s hojo. Ko smo prispeli na Tolsti vrh, ki je visok 1715 m, smo naša pokrivala in šale še dodatno zategnili, da bi nam jih veter v sunkih ne odnesel. Mlada planinca, ki se za hladen veter nista menila, smo zaprosili za spominski posnetek naše odprave in že smo hiteli naprej.

Pri spustu v sedlo smo bili zelo pazljivi, saj je bila debelina snega v zametih tudi med 30 in 40 cm. Kljub vsej pazljivosti se

je naenkrat mimo mene zakotalila velikega rdeča kepa, in sicer tako nepričakovano, kot bi dedek Mraz spustil vrečo z darili skozi dimnik. Naši Marjani je zdrsnilo na zglajeni snežni podlagi. K sreči ni bilo nič hudega, potožila je le, da jo koleno kar boli. Izkušeni vodnik ji je takoj pripravil mrzel obkladek iz snega, da se udarec kasneje ne bi razvil v modro in otečeno buško. To spretnost je vse do prihoda do koč na Kriški gori še nekajkrat ponovil.

Na Tolstem vrhu nas je kar mrazilo, čeprav je sonce sijalo z vso močjo.

Kriška gora, katere najvišja točka meri 1471 m, se je kopala v soncu. Pred koč in v njej je bilo kar nekaj planincev. V praznično okrašeni sobi smo si privoščili daljši počitek ter uživali v dobrotah tamkajšnje kuhinje. Nekoliko smo se nastavili prijetnim žarkom še pred koč, nato pa je bilo potrebno nazaj v dolino.

Prvi del poti je bil zelo drsen, saj je bil na poti zglajen sneg. Marjana je bila v »favoriziranem« položaju, saj je bila deležna vodnikovih derez, z Mojco pa sva si pomagali z oprijemanjem žične ograje, kjer je le-ta bila, na preostalih odsekih pa smo rinile izven poti, kjer sneg še ni bil zglajen. K sreči smo po drsni poti hodili le slabe pol urice, nato je sledila zopet kopna pot in težav ni bilo več.

Zadovoljni z uspešnim vzponom in spustom ter lepo preživetim predprazničnim sončnim dnevom smo se podali nazaj na pot proti domu.

Nevenka Kanduč

Zimski pohod na NANOS

Na nešteti potovanjih proti Krasu ali morju sem se vedno z nekim spoštovanjem ozirala proti mogočnemu Nanosu in si obljubljala, da ga enkrat osvojim. No in prilika je tukaj, program Viharnika, 27. januarja - pohod na Nanos. Vreme je precej muhasto, končno pade prvi sneg v tej zimi, močna burja ohladi ozračje in obetajo se zelo nizke temperature.

Zberem ves pogum in se prijavim. Še vedno omahujem. V petek vprašam, koliko je prijavljenih, in izvem, da smo samo trije, ampak izlet bo. Kar bo pa bo. S težavo aktiviram budilko na 6. uro, kar se mi zdi za ta zimski čas dosti prezgodaj.

V Tivoliju se zberemo: vztrajna Mara, Jožica, Marjan, Grega in jaz. Zbašemo se v Gregov avto in že hitimo iz še v noč zavite mrzle Ljubljane. Temperatura pri Postojni je -10°C . Budi se krasen zimski dan. V Razdrtem zapustimo avtocesto in zapeljemo na parkirišče za vasjo. Pripravimo se za zimski pohod.

Vzpenjali smo se počasi, saj je bilo snega veliko, gaz pa komaj opazna.

Počasi stopamo v strmino po sveže zapadlem snegu. Pri smerokazu zavijemo na levo, kjer naj bi rabili do vrha 3,5 ure. Nekaj časa je stezica shojena in lepo speljana skozi gozd. Višje se vzpenjamo, več je snega. Pred nami pa so samo stopinje planinca, ki nas je prehitel. Bolj ko se dvigamo, težja je pot, vendar mi, dobri planinci, lepo sledimo Gregu in njegovim stopinjam.

Veseli smo, ko pridemo na s soncem obsijano pobočje. Tukaj pa nas čakajo

pasti, s snegom zakrite skale in moramo biti posebej previdni. Jožica zdrsne in se znajde v snegu, čeprav si prepeva: »Ne grem na kolena ....«. Končno prilezemo na vrh, kjer stoji lepo obnovljena cerkvica sv. Jeromna. Zasnežena in s soncem obsijana pokrajina nam nudi vse razkošje pogleda od zasneženih Alp do Tržaškega zaliva. Vidimo markantno cerkev nad Trstom, ki smo jo viharniki obiskali pred nekaj tedni.

Na poti je bilo veliko skal, zato smo morali stopati zelo previdno.

Nadaljujemo po zasneženem grebenu proti vrhu. Ko stezica zavije v zatišno lego, se pred nami odpre prava zimska pravljica. Vsa drevesa, v glavnem bukve, so odeta v sneg, okovana v led in obsijana s prvim soncem. Vse se lesketa, neizmerna lepota zimske pokrajine.

Že vidimo Vojkovo kočo in malo pred kočo spomenik primorskemu heroju Janku Premrlu Vojku. Očistimo si zasnežene čevlje in že zasedemo prijetno urejeno sprejemnico. Preoblečemo prepoteno obleko in se grejemo ob topli kmečki peči. Klepetamo s prijaznim gostincem in planinci, ki prihajajo in odhajajo. Počasi se tudi nam vrača energija in ko začutimo, da je počitka dovolj, se poslovimo od prijaznih Vipavcev.

Stopimo še na vrh Pleše na višino 1261 m. Gazimo globok sneg, pred nami se dvigajo mogočne TV antene, okovane v sneg in led. Na vrhu se nam odpre čudovit pogled od Karavank, Kamniških planin, Notranjskega hribovja na Gorjance, Kočevske gozdove, Snežnik, Gorski kotar, Tržaški zaliv. Pod nami je zasnežena dolina z avtocesto in malimi vasicami, prilepljenimi ob nizko gričevje. Nebo brez oblaka, pogled, da ti zaigrata duša in srce. Planinci, ki jih srečujemo, zagotavljajo, da

takšne pravljice na Nanosu ni niso doživeli. Nekaj tega razkošja skušamo ujeti v naše objektivne in počasi zapuščamo vrh, vsi prevzeti od neizmerne lepote.

Že nas skrbi pot nazaj. Sonce je naredilo svoje, sneg se prijemlje podplatov in noga včasih nevarno zdrsne. Zelo smo previdni in počasi napredujemo po nevarnem terenu. Ko so skale ter pasti za nami, postane korak bolj sproščen in v dobrih dveh urah smo v dolini. Razkužimo si presušena grla. Marina kačja slina to dobro opravi. Še zadnjič s pogledom objamemo čudovito, še vedno s soncem obsijano pokrajino z mogočnim Nanosom in že hitimo po avtocesti proti Ljubljani.

Prav škoda je, da se tako lepih izletov, ki nam jih pripravljajo naši vodniki, udeležuje tako malo pohodnikov. Zimske pravljice, ki nas je očarala danes, ne doživiš vsak dan. Užitek je neponovljiv, napolni te z neizmerno energijo, ki ti pomaga premagovati vse tegobe današnjega časa.

Viharniki pogum, pridite in doživite pravljico, ne bo vam žal, kadarkoli, kamorkoli, vedno je lepo.

Ivanka Pečlin

ORLE – SOSTRO

Oblačno in nekoliko megleno jutro ni napovedovalo lepega dne. Kljub neobetavnemu vremenu, se nas je pred Semenarno na Dolenjski cesti zbralo kar 16 udeležencev pohoda od Rudnika do Sostrega.

Poleg viharnikov se je pohoda udeležilo tudi nekaj drugih planincev, ki so za naš pohod izvedeli preko sredstev javnega obveščanja. Naš predvideni vodnik Jože Belc je žal zbolel, zato je vodstvo prevzela naša izkušena viharnica Vida.

Ko smo opravili prvi vzpon in smo že bili izven naselja individualnih hiš, je za dobro voljo poskrbela Helena s šalo, ki je bila planinsko obarvana. Dobra volja nas ni zapustila, čeprav je bila nizka megla proti vrhu Golovca vedno gostejša. Dobro razporejeni Matic je poskrbel za drugi postanek ob lepi jasi. Povedal nam je resnično zgodbo iz druge

svetovne vojne, ko je kot mlad fantič peljal ranjeno sestro in vojaka v bolnišnico v Ljubljano. Pri povratku domov pa je občutil posledice spopada med domačimi in tujimi vojaki, ki se je odvijal prav na jasi, ob kateri smo stali.

Pod vtisom pravkar slišane resnične zgodbe smo še nekaj časa nemo opazovali okolico okoli nas, nakar so nas nepričakovano zmotili bližajoči se koraki. Iznemada in nepričakovano smo zagledali našo Anico - predsednico društva. Od kod je prišla in kako nas je našla, smo se spraševali. Anica se je prešerno smejala in nas pričela »grajati«, zakaj smo odrinili brez nje in nismo počakali še enega avtobusa, ki je imel večjo zamudo.

Po dobri urici hoje smo prišli do našega vmesnega cilja, do gostišča »Pri Mihelnu« na Orlah. Udeleženci pohoda smo se stisnili okrog največje mize in veselo nazdravili. Nečlani našega društva so se zanimali za naše plane izletov v prihodnje ter omenili, da bodo razmislili tudi o članstvu v našem društvu.

V gostilni »pri Mihelnu« je Marjan zaigral nekaj poskočnih.

Za »piko na i« je poskrbel naš glasbenik Marjan, ki si je pri gospodarju gostišča sposodil harmoniko častitljive starosti in nam zaigral nekaj prav poskočnih.

Ko smo nadaljevali pot proti Sostrem, je že tu in tam že pokukalo sonce izza oblakov. Pot se je postopno spuščala le še navzdol in ob prijetnem kramljanju je čas zelo hitro minil.

Malo pred 13.00 uro smo bili na našem končnem cilju, pri gostilni Kovač. Še enkrat smo nazdravili v slovo, nato pa smo

se razšli: skupina, ki se ji je najbolj mudilo domov, je hitela na prvi avtobus, ostali pa so počakali na naslednjega.

Nevenka Kanduč

AJDOVSKI GRADEC

Lepo marčno soboto smo viharniki izkoristili za ogled znamenitega arheološkega najdišča Ajdovskega gradca. Zbralo se nas je kar lepo število, ravno prav za mini avtobus. Naš vodnik Borut Vukovič je poskrbel, da smo združili prijetno s koristnim.

Naše izhodišče je bilo nedaleč stran od Sevnice. Pot nas je vodila po lepih sončnih in senčnih stezicah in kolovozih po obronkih gozdov ali skoznje, mimo cvetočih travnikov, skozi vinograde.

Prvi postanek smo imeli na lepem razgledišču na vrhu manjše vzpetine, kjer je bila zanimiva cerkva Sv. Roka, zraven pa manjša, starejša domačija. Na travniku pred staro hiško se je paslo veliko število domače perjadi - kokoši, piščancev, petelinov, rac, gosk in gosakov. Uživali smo v pogledu na neokrnjeno kmečko idilo.

Postanek pri cerkvi Sv. Roka in manjši domačiji.

Kmalu nas je prišla pozdravit tudi gospodinja. Povedala je, da tu živi že petdeset let, pa še ni obiskala arheološkega najdišča. Našemu vabilu, naj se nam pridruži, se je izognila z izgovorom, da je sedaj pa že prestara, odprla pa je bližnjo cerkvo, da smo si jo lahko

ogledali. Akustika nas je tako prevzela, da smo kar morali zapeti nekaj narodnih.

Pot nas je nato vodila mimo lepih naselij, kot so Lamperče, Drožanje in Dobje. Šli smo mimo številnih cerkvic ali pa jih videli na bližnjih ali daljnih vzpetinah, tako da je ena izmed viharnic omenila, da bi današnji izlet lahko poimenovali tudi »od cerkvice do cerkvice«.

Nekatere viharnice se med potjo niso mogle upreti mamljivo lepemu in mlademu regratu, tako da jih je bilo potrebno kar malo prigovarjati, naj pohitijo, ker moramo naprej.

Med potjo nas je vodnik opozoril tudi na temnoškrlatni teloh, ki je sicer redek, na tem območju pa je njegovo avtohtono rastišče.

Po nekaj urah hoje smo prišli do našega cilja, Ajdovskega gradca, ki leži nad naseljem Vranje, na vzpetini z 436 m nadmorske višine.

Ajdovski gradec - ostanki spodnje cerkvice s krstilnico in polkrožne klopi za duhovnike.

Vodnik nam je povedal, da so odkriti ostanki iz obdobja preseljevanja ljudstev na Slovenskem, ki segajo v 5. in 6. stoletje in krati veljajo za enega največjih starokrščanskih središč na območju Alp in Podonavja. Prva odkritja so bila v letu 1811, s sistematičnimi odkopavanji pa se je pričelo leta 1970.

V središču naselbine sta bili dve cerkvi, v spodnji je bila tudi krstilnica. Cerkvene stavbe so obdajale lesene stanovanjske stavbe, zelo dobro pa je ohranjen vodni zbiralnik s prostornino 120.000 litrov.

Naselbino je varovalo obzidje in obrambni stolpi. Med najdbami izstopa bronasta utež v obliki boginje Lune, ki je postala tudi prepoznavni znak za to območje.

Po ogledu tega zares zanimivega arheološkega najdišča in bogatejši s seznanitvijo z našim kulturnim spomenikom, smo se zadovoljni in prijetno utrujeni vračali proti domu.

Viharnica N.

REŠITEV NAGRADNEGA VPRAŠANJA

V decembrski številki našega glasila smo zastavili nagradno vprašanje, ki se je glasilo, koliko vrhov je v naši državi, ki imajo nadmorsko višino nad 2000 m.

Na upravnem odboru je bila sprejeta odločitev, da se pri določitvi, kateri odgovor je pravilen, upošteva zadnji znani podatek, ki je objavljen v enciklopediji, leksikonu ali drugi strokovni knjigi ali pa je dostopen oz. viden na internetu. Navedena odločitev je bila sprejeta zaradi dejstva, da se iskani podatek neprestano spreminja. Tako smo v enciklopediji starejšega datuma zasledili podatek, da je v naši državi 351 takšnih vrhov, kasneje pa se je ta številka poviševala. Razlog za takšno spreminjanje je očitno v tem, da neimenovani vrhovi dobivajo svoja imena.

Za pravilen odgovor smo šteli podatek, ki je objavljen na spletnih straneh interneta in se glasi: v državi je **461 vrhov nad 2000 m, vir prosta enciklopedija WIKIPEDIJA.**

Na zastavljeno vprašanje smo prejeli tri odgovore. Dva viharnika sta verjetno posredovala odgovor na podlagi podatkov iz tiskane literature starejšega datuma, **viharnik BOGDAN PODLESNIK** pa nam je posredoval prav iskano številko.

G. Bogdana Podlesnika, ki si je za nagrado za pravilen odgovor prislužil kozarec za zdravo vodo, sem obiskala na njegovem delovnem mestu na Statističnem uradu

Republike Slovenije, kjer je nastal ta zanimiv pogovor.

Planinec Bogdan, za pravilen odgovor na zastavljeno vprašanje ti čestitamo. Očitno je bil kozarec namenjen prav tebi, saj smo prejeli le tri odgovore, edino ti pa si posredoval pravilen podatek.

Kateri vir si uporabili pri iskanju odgovora na zastavljeno vprašanje?

Za reševanje kviza sem seveda izkoristil poklicne izkušnje in službeno orodje. Podatek v Wikipediji se mi je zdel še najbližji predvsem zaradi tega, ker to internetno enciklopedijo polnijo uporabniki sami in jo tudi sami vzdržujejo in preverjajo vsebino.

Bi za naše člane društva, ki te ne poznajo, podal nekaj podatkov o sebi?

Na kratko bi rekel takole: Zgornjesavinčan v Ljubljani, zadnja leta pa mini posestnik oziroma veliki vrtičkar na Polževem. Usposabljal sem se za prosveto, pristal pa na statistiki v računalništvu. Če ne bo nove pokojninske reforme, bom čez par let že "kmetoval" na Škrjanki (hribček na polževski planoti).

Nagrajenec Bogdan Podlesnik na svojem delovnem mestu na Statističnem uradu RS.

Ali si se kot planinec že kdaj tudi sam zastavil vprašanje o številu dvatisočakov?

Moje zanimanje za slovenske dvatisočake ima že kar dolgo brado. Kot prvo je to dejanska in tudi psihološka višinska meja manj zahtevnih planincev. Pred 20 leti so me izdali ravnotežni kamenčki in vsaj 10 let nisem smel hoditi niti po rahlo izpostavljenih poteh. Potem sem si postavil

cilj, da vsaj enkrat na leto pokukam nad 2000 m. Še večjo radovednost o številu teh vrhov pa mi je vzbudila namera mojega zeta, da osvoji vse dvatisočake. Do zdaj je že krepko presegel stotico. Jaz svojih nisem seštel, glede na okoliščine pa jih ni prav veliko.

Koliko časa si član PD Viharnik?

V Viharniku sem sedmo leto. Z ženo Rezko sva se včlanila prav zaradi moje ravnotežne omejenosti, saj ima društvo program izletov primeren, za vsako dušo.

Kdo te je pritegnil prav v naše društvo?

Precej zaslug za moje viharništvo imajo sodelavci Jožica, Spaso in Marjan, pa še kakšen se je pohvalil s svojim viharništvom.

Moje prvo planinsko društvo je bilo v domačem kraju, v Ljubnem ob Savinji, potem v Celju, družinsko pa smo planinarili v Matici.

Koliko izletov povprečno se letno udeležiš v organizaciji našega društva?

Tu je največji prepad med dobrimi nameni in željami ter dejanji. Največ je seveda kriva razpetost med Savinjsko, kjer so korenine še vedno žive, Polževim, kjer "kmetija" ni nikoli urejena, kot si želim, in Ljubljano, kjer imam svoj podmladek in zdaj že podpodmladek, ter seveda Viharnikom, ki največkrat potegne krajši konec. Tako so trije izleti letno že uspeh, pet pa že pravi dosežek, čeprav po vsakem izletu sklenem, da grem takoj na naslednjega.

Katera gora, hrib ali pot pa ti je najljubša?

Čeprav se sliši dolgočasno, je to Triglav in moji trije vzponi nanj.

Prvi vzpon je bil še v študentskih letih, kjer sva s prijateljem iz Poljske, Maciekom, takrat študentskim praktikantom na Inštitutu Jožef Štefan krenila na to pot. Pisalo se je leto 1969. S prijateljem sva bila brez gorniških izkušenj, zato sva na pot odrinila kar v supergah. Družbo sta nama delala dva mlada inštruktorja s četico še mlajših pripravnikov, ki so naju dohiteli v Vratih in naju »šlepali« vso nadaljnjo pot. Doživela sva pravo simfonijo snežno ledene nevihte in sončne pripeke sredi julija.

Drugi vzpon je bil v družbi bodoče žene in moje sestrične z njenim bodočim možem.

Takrat sem jaz imel edini nekaj »triglavskih izkušenj«.

Tretjič sem peljal na "božjo" pot svojo mlado družino. Sina sem moral privzdigovati, da je dosegel naslednji klin, hčerka pa je šele pred kakim letom priznala, da ni odnehala samo zato, da ne bi zaostajala za mlajšim bratom.

Ali nam lahko opišeš kakšen prijeten ali neprijeten dogodek iz tvojega obiskovanja gora?

Vsaka tura je po svoje novo doživetje in nov dosežek. Prav neprijetnih izkušenj nimam, sicer pa v spominu ostanejo predvsem prijetne stvari. Od viharških izletov imam v najlepšem spominu pohajanje po Korziki in vzpon na najvišji vrh v pravi poletni vročini Izredno lepi so bili tudi vsi Selanovi izleti. Všeč so mi tudi viharška družabna srečanja in je prava škoda, da zanimanje zanje usiha.

Najlepše se ti zahvaljujem za prijeten klepet.

Hvala za lepo nagrado in vsem članom društva prav lep pozdrav.

Urednica

NARAVOVARSTVENI KOTIČEK

Naravovarstveni odsek pri PD Viharnik

RAZPISUJE natečaj za najboljši fotografiji pod naslednjimi pogoji:

1. Natečaja se lahko udeležijo vsi člani PD Viharnik kot tudi njihovi družinski člani, znanci in prijatelji, ki še niso člani društva.
2. Predmet razpisa so fotografije:
  - **Z NARAVOVARSTVENEGA PODROČJA** (gorske panorame, letni časi v gorah, naravni spomeniki, flora in favna itd.) Prednost pri oceni izbora predloženih fotografij bodo imele izvirne fotografije iz gorskega sveta.

- **IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA** (izleti, družabne prireditve, občni zbori, jubileji itd.).

3. Pri vsaki posredovani fotografiji morajo biti priloženi tudi spremljajoči podatki, kot so na primer ime gore, pokrajine, naselja, ime cvetlice, rastline itd., ter datum nastanka fotografije. Pri fotografijah iz društvenega življenja pa naj bo navedba dogodka ter kraj in datum.
  4. Fotografije doslej še niso bile objavljene v javnosti.
  5. Fotografije za natečaj je potrebno poslati v razviti - tiskani obliki (ne po elektronski pošti) na naslov urednice glasila (naslov je na zadnji strani glasila). Velikost fotografije je prepuščena avtorjem.
  6. Natečajno komisijo sestavljajo:
Marko Selan,
Marko Žontar,
Anica Popovič.
  7. Natečaj se zaključi dne 20. novembra 2007.
  8. Člani komisije bodo najboljši fotografiji izbrali, ne da bi vedeli za ime pošiljatelja. Urednica glasila bo komisijo seznanila z avtorjema najboljših fotografij po razglasitvi rezultatov.
  9. Organizator bo za najboljši fotografiji s posameznega tematskega področja razpisa podelil knjižni nagradi.
  10. Organizator se pri nagrajenih fotografijah, kakor tudi pri fotografijah, ki bodo prišle v ožji izbor, pridružuje pravico do objave v društvenem glasilu.
  11. Rezultat foto natečaja bo objavljen v decembrski številki Viharnika.
- Po končanem natečaju bodo fotografije vrnjene avtorjem.

Breda Jančar

Zavarovane rastline v gorskem svetu Slovenije

Zavarovane vrste so tiste ogrožene vrste, ki jih lahko ogroža posameznik, zato je prepovedano trganje, ruvanje, izkopavanje, torej kakršnokoli uničevanje zavarovanih rastlin.

Da človek lahko ogroža preživetje posamezne rastlinske vrste, so konec 19. stoletja spoznali prav planinci in predlagali zavarovanje planike. Tako je bila na Goriškem zavarovana že leta 1896.

Kasneje se je seznam večkrat spreminjal, zadnjič v letu 2004, tik pred vstopom v Evropsko unijo. Trenutni seznam zavarovanih cvetic šteje okoli 100 vrst.

Planika – vsem najbolj poznana od zavarovanih planinskih cvetic. Cveti od julija do septembra. Najpogosteje jo najdemo v skalnih razpokah v alpskem pasu. Pri nas uspeva v Julijskih, Kamniško-Savinjskih Alpah in Karavankah.

Predstavlja simbol planinstva.

V nadaljevanju podajam seznam nekaj zavarovanih cvetic, ki jih največkrat srečujemo na naših planinskih izletih.

1. PLANIKA (*Leontopodium alpinum*)
2. LEPI ČEVELJC (*Cypripedium calceolus*)
3. AVRIKELJ (*Primula auricula*)
4. RDEČA MURKA (*Nigritella miniata*)
5. ČRNA MURKA (*Nigritella nigra*)
6. VELIKONOČNICA (*Pulsatilla gaudis*)
7. MOČVIRSKA LOGARICA ali MOČVIRSKI TULIPAN (*Fritillaria meleagris*)
8. CLUSIJEV SVIŠČ (*Gentiana clusii*)
9. FROELICHOV SVIŠČ (*Gentiana froelichii*)
10. KOŠUTNIK ali RUMENI SVIŠČ (*Gentiana lutea*)
11. KOCHOV SVIŠČ (*Gentiana cochiana*)
12. PANONSKI SVIŠČ (*Gentiana pannonica*)
13. STERNBERGOV KLINČEK (*Dianthus sternbergii*)
14. ALPSKA MOŽINA (*Eryngium alpinum*)
15. BRSTIČNA LILIJA (*Lilium bulbiferum*)

Tokrat nekaj podatkov o mogoče malo manj znani zavarovani rastlini pri nas, ki sodi v rod orhidej, to je LEPI ČEVELJC.

Videz: domača kukavičevka je v obliki čeveljca, 3-4 cm dolga rumena medena ustna. 'Čeveljc' obdajajo 4 rdečerjavi, suličasti pergonovi listi. Na stebelu se razvijeta 1-2 cvetova. Listi so širokoeliptični, svetlozeleni in obdajajo steblo.

Razširjenost: svetli listnati in iglasti gozdovi na apnenčastih tleh, predvsem v Alpah in na Gorjancih.

Posebnost: medena ustna – čeveljc - je za žuželke nekaka drsna past. Žuželka se iz pasti lahko reši le po določeni poti, ki

Lepi čeveljc z značilno rumeno-rjavim cvetom.

omogoči oprashitev cveta. Drugih izhodov ni, ker se žuželka ne more pomikati po gladkih, oljnatih, notranjih stenah. Zanimivo je, da cvetlica ne nudi za vabo nobenega hranila.

Zavarovane rastline nas bogatijo, zato VARUJMO JIH !

Breda Jančar

Spoznavajmo zakladnico zdravilnih rastlin

Na naših naravovarstvenih izletih ste pokazali veliko zanimanja tudi za zdravilne rastline in njihovo uporabo. Obljubili smo vam podatke o izletih, ki jih organizira turistična agencija GAIA PLUS. Peljali nas bodo v lepe, manj znane kraje, kjer nam bo zakladnico zdravilnih rastlin odpiral magister gospod Jože Kukman. Program za letos je naslednji:

12. – 13. maj - **otok Pag**, (2 dni)

23. junij - **Lovrenc na Pohorju in Dravska dolina**

7. julij - **Alpski botanični vrt na Dobraču**

4. avgust - **na Tolminsko**

18. avgust - **Planina Tauplitzalm in Hallstatt**

29. - 30. sept. - **Rabac in Pula**, (2 dni)

Prijave in informacije : GAIA PLUS, turistična agencija, Gasilska cesta 3 v Ljubljani (na križišču pri Stari cerkvi v Spodnji Šiški).

Telefon: 031-566-567;

e-mail: gaiaplus@siol.net.

Agencija je odprta ob torkih in četrkih od 8. do 11. ure, ob četrkih pa tudi od 15. do 17. ure.

Helena Tepina

OBVESTILO GLEDE POŠILJANJA NAŠEGA GLASILA

Planinska zveza Slovenije kakor tudi naše planinsko društvo Viharnik prosi vse člane, da poravnajo članarino za leto 2007 čimprej oz. najkasneje od konca meseca julija.

Tokratno številko glasila prejmejo tudi člani, ki za letošnje leto še niso poravnali članarine. Naslednjo številko, ki bo predvidoma izšla konec avgusta ali v začetku septembra, pa bodo prejeli glasilo le tisti člani PD Viharnik, ki bodo imeli poravnano članarino za letošnje leto in na ta način potrdili, da želijo ostati člani našega društva.

Člani društva lahko **poravnajo članarino** za letošnje leto pri **g. Mariju Geču, vsak delavnik med 12. in 15. uro** (od 3. maja dalje), in sicer po predhodnem telefonskem dogovoru z njim (**tel. št. 478 97 22**).

Pri g. Geč se oglasijo tudi tisti ljubitelji gora, ki bi želeli na novo postati člani našega društva. Za pridobitev planinske izkaznice potrebujejo osebno fotografijo, na prijavnico pa je potrebno vpisati tudi nekaj osebnih podatkov.

Urednica

Izdaja Planinsko društvo Viharnik, Gregorčičeva 20 Ljubljana.

Pošiljanje člankov in drugih prispevkov: Nevenka Kanduč, Pot v Čeželj 2, 1231 Ljubljana - Črnuče, e- pošta: nevenka.kanduc@email.si

Uredila: Nevenka Kanduč, lektorirala: Alenka Malešič